

Pridplata na celu god 3 for., na pol god 1 for. 50 nov., na četvert. 75 nov.
Za Serbiu 30, 15, 7 1/2 groša. Izlazi svake Nedjelje jedanput.

Pisana svakoverstna predmeta molimo na uredničko uputi.
Neprijetna neprimamo

Narodnosti u devetnaestom stoliću.

I.

Dok čovik u bilom svitu živi, nemože obaći svitlost sunca, premda mu ta smeta, ako ga oči bole. Kršćansko ljudstvo dozriao je za slobodu i neće da trpi da bude osoba i imovina ma kako visokoj čovičjoj ličnosti podložena, koja se samo po svojem nagonu upravlja, već želi, da je svaka osoba i imovina podvrgnuta jedinom državnom zakonu, koji se zakon snuje po naših zastupnicih, koje smo mi slobodovoljno izabrali; dakle želi, da je i osoba i imovina slobodna, da svaki sa svojom osobom imovinom upravlja, kako to želi njegova po nauki izobražena pamet, i po kršćanskoj čudorednosti upravljano sree.

Al buduć su do godine 1848. gotovo u svem svitu samo nikoje ličnosti i po ovima nikoje obiteli slobodu osobe i imovine uživale, to je sad ovima teško uvidit, da pravda evangjevska iziskuje, da svi oni koji u jednom državnom društvu žive, podjednako uživaju slobodu osobe i imovine, košto podjednako moraju dilit i nosit sve one državne terete, koji su poznati pod imenom poreza i nameću se na osobe i imovinu.

Ovde sad nećemo da razgovaramo o onoj imovini, koju posiduju radinji u ručnoj snagi i koju neznadu dostojno procinjivati ni sami radinji, ni zemljo- i tvorinoposednici. Želja nam je danas jedino naših poštovanih čitatelja pozornost skrenuti na pitanje narodnosti.

Kad čovik čita nimačke novine kako napadaju onaj visoki carski dopis s kojim se prava česke narodnosti u Austrii priznaju, mora se diviti, što ljudi učeni i svestrano izobraženi ipak stoje tako zaslupljeni, da nevidjaju onu evangjeosku istinu: što želiš sebi to želi i bližjem. Ko bi ovog vanrednog prizora izvor u čem drugom tražio, a ne u predsudam taj bi veoma falio. Navadno učeni priznaju da su predsude najveće zaprike kod puka, što se ovaj za dugo nemože navesti, da prioni i u svojem zanatu ili poljodilstvu uz stvari, koje bi mu drugčie i poso olakšale i po trud i rad veći dobit donele. Ipak kad ovi učeni sad vevekom svojim sav svit napune, kako će Austria poginuti ako će se českoj i drugoj narodnosti ona prava udiliti, koja je dosad uživala sama i jedina nimačka narodnost, to oni nevidjaju, da su najmračnim predsudam zazastrti.

Mi nećemo ovde da o viri govorimo već samo kao primer navadjamo, da se ljudi osviste. U Austrii Francuskoj i t. d. dugo nije dozvoljeno bilo da se ljudi pod jednake smatraju. Kad je govor bio o državnoj zvanij ili o političkih pravah, uvik su mislili, da valja samo Katolikom prava dati a druge ovih lišiti. U Inglezkoj i većoj strani Nimačke to su držali: da Katolike valja kao sužnje pritisnuti, i svaka prava samo Kalvinom i Lutheranom otvoriti. U Ruskoj seine i danas: da triba Katolike, Kalvine i Lutherane sve u spone metnuti, i prava državna samo iztočnovircem dozvoliti.

No van Turske i Ruske, i dilom Švedske i Dan-

ske, državnih ljudi pamet je već uvidila, da onde gdi se kruh i odilo traži netribo pitat kakve je tko vire, već svakom čoviku valja držat otvoren put da si može ova polag svoje spremnosti i umitnosti nabaviti. Ipak ova osvidočenost nije zato pokvarila ona dva načela: prvo da vira prava samo jedna može biti, i drugo da je svaki čovik dužan iztraživat koja je ta prava vira, i ako je našo tu i sliditi, dočim svi ljudi kako su u obće po ljubavi bližnjeg ukupno tako su posebno po državni zakoni u pojedina društva svezani. Svaki ide u svoju crkvu da Bogu služi i svoje spasenje traži; ide u svoju škulu da nauke za spasenje potribne nauči i tako je mirna Bačka, premda se nepristano izvija prid ljudna koja je prava i istinita vira. Dakle košto se sloga društva državnog sad već hvala Bogu nemrsi sbog razlike vire tako smo uvireni, da će sunce evangjeoske istine raztirat mrak predsuda, koje su još od poganstva u nami zaostale, pak ćemo priznati: da zato neće Bačka poginuti ako će Česi, Slovaci, i drugi po svoju narodnost politička prava dobiti, i tako u svojoj domovini Nimecem jednaki postati.

SVITOVANJE PROSTOGA PUKA O PRAVNIM POSLOVIMA

od jednoga pravnika.

(Produženje.)

Buduć, da prosti puk zbog svoga poziva i zanimanja nije kadar nauku i znanstvo o pravosudnim stvarima steći i zakone u svojoj obširnosti naučiti; radi toga kao umistnu i ciloshodnu stvar smatramo ona glavna načela pravosudja, koja u svakidašnji život zasicaju, načinom kojim prosti puk svatiti i urazumiti može — ovom prilikom protolmačiti.

Svaki dan vidimo, da se hiljada i hiljada ugovorah, pogodbah, kontraktah sklapaju, ugadjaju i potpisuju na tržištu (piaci) po dućani, i kod zanatlija po sokaci; ipak vrlo malo je takih, koji upravo znadu: šta znači „ugovor“ kontrakt u sudbenim i pravnom svome smislu?

Ugovor je primanje obećanja. Jedan obeća štogod, a drugi to primi.

Ugovor se može učiniti ričom prid svidocima ili brez svidokah, isto tako i u pismu. Značaj i važnost je jednaka, ako se dosvidoči, da je ugovor učinjen.

Ugovor može biti jednostran ili dvostran. Jednostran se zove, po kojim jedna strana dobiva pravo, brez da prima na se kakvu dužnost ili obvezanost, — a druga strana samo dužnost prima na se, to jest: samo jedna strana obećaje, a druga prima obećanje. A dvostran ugovor je onaj, gdi jedna strana, drugoj pravo kakvo daje, a ova zato kakvu dužnost prima na se.

Na primer: Petar obeća Pavlu, da će mu jednog konja dati, brez da zato novac ili ma što drugo zahtiva, i Pava ovo obećanje primi. Ovo je poklon, to jest: jednostrani ugovor, jer Petar uzima i prima na se dužnost, da će konja dati Pavlu; ali Pava, koji je po ovim ugovoru samo pravo steko, ne prima i neuzima na se nikakvu dužnost. — Dalje: Petar obeća, da će Pavlu konja dati, a Pava ovo obećanje primi i ujedno obvezuje se da će

Petru 100 forinti platiti i ovo obećanje Petar takodjer primi. Ovo je dvostrani ugovor, jer Petar i Pava i jedan i drugi obvezuju se da će jedan drugom što učiniti. Sada, ako Petar prida konja Pavlu i Pava položi i plati Petru 100 forinti i jedan i drugi učinili su ugovoru zadosta. Ali to valja prostim čoviku vrlo dobro znati, da čim Pava primi konja od Petra, odmah postaje gospodarom konja, ma da pogodjenu cinu za njega nije izplatio, — i Petar nema više pravo od Pavla konja već samo pogodjenu cinu natrag iskati, — i tako Petru ne ostaje drugo, već Pavla sudom tražiti da mu pogodjenu cinu za konja izplati. No Pava samo tako može postati pravim svojnikom i gospodarom konja, ako je kupljeni konj Petrova prava svojina bio, — jer ako je Petar na primer konja ukrao, ili od takovog čovika kupio, koji nije bio pravi svojnik konja, to ni Pava neće biti pravi svojnik već samo posidnik konja, — zbog toga, ako se pravi svojnik i gospodar konja javi, valja mu konja ovome pridati, kao što naša poslovice kaže: „s tudjeg konja — na srid polja“ i od Petra novce natrag iskati i naplatu štete i troškovah tražiti.

Mlgo se puta dogodi, osobito medju prostim pukom da jedan — neka ga nazovemo Petrom, sebe obvezuje, da će dati Pavlu jednog konja, a Pava opet uzima što drugo dati. Ovo je dvostrani ugovor, pogodba, što se obično „pazar“ zove. Ali u obće, ne samo u ovoj, već u svakoj dvostranoj pogodbi i ugovoru leži taka odgovornost, poručanstvo (kezeség), po čemu jedna strana, na primer prodavaoc, kupcu, u slučaju ako bi kogod pridanu stvar kao svoju svojinu tražio, ili ako je prodata stvar tako hrdjava da se po samo sebe, po smislu ili riči pogodbe, po naravi stvari upotribiti nemože, u slučaju ovakim ima dotična strana, naplatu nanešene štete i učinjenih troškovah iskati; ali tako, ako prid sudom posvidoči, da je protivu riči ili smisla ili pak po naravi stvari oštetjen i oškudjen. U ovakim slučaju, dužna je dotična strana svome pogadjaocu javiti i na znanje dati, da pogodbom kupljenu stvar od njega drugi ko traži. Na primer: Petar je dao i pridao Pavlu jednog konja, ali istog konja Ivan traži parnicom — kao od njega ukradenog.

Da u slučaju ovom uzmogne Pava Petra na odgovornost vući, naplatu štete i naknadu troškovah tražiti, valja Pavlu odma čim dobije od Ivana tražbu (akciju) javiti Petru i njega u istu parnicu uvući, i kao poruka (kezeša) u sud pozvati, i ovim načinom postaće Petru dužnost Pavla u parnici braniti, i ako ovo Pava učiniti propusti ili ako Petru ne izpadne za rukom Pavla obraniti — može na Petru naplatu štete tražiti; jer ako Pava propusti Petra u sud privući, Petar bi u toliko ostao odgovoran, u koliko ni sam nebi mogao bolje Pavla braniti, kao što je on to sam učinio, u koliko na primer Pava u svojoj obrani prema Ivanu ništa propustio nije, — ili Ivanovo pravo tako je jasno i očito, da to ni sam Petar nebi bio kadar pobiti.

Pošto u slučaju, kada jedna strana dvostrani ugovor obvrši i pogodbi zadosta učini, a druga pak ovo propusti, onaj ko je pogodbi zadosta učinio od ugovora (kontrakta) odustati nemože, već dužan je sudskim putem tražiti, da se ugovoru pogodbi zadosta učini. Može se i to dogoditi, da na primer kupac primi konja, a pogodjenu cinu za njeg neizplati, i konja proda, — ako je kupac brez ikakve druge imovine, prodavaoc izgubi i konja i cinu pogodjenu. Zbog toga prodavaocu vrlo dobro valja paziti i nastojati, da mu se ujedno, kad prida

stvar, ili cina odma položi, — ili ako će kod kupca ostati da mu se kod njega osigura.

(Slidi.)

D O P I S I.

Paris, miseca Kolov. Nisam se mogo od te krasne varoši raztati, da vam još jedno pismo iz nje neodpravim. Ona je ostala lipa premda su je buntovnici nagrditi hteli. Vitežka redovna vojska prikratila je bisnoj sili vrime. Od krune njezine lipote izkinili su nekoliko dragocinih kamečaka, al nisu do njezina plemenita lica doprli. Carsku palatu na koju su vladari mnoge miliune potrošili, i ministarske ogromne zgrade s veće strane popalili; ipak najvećma su bisnili na trgu Bastille, sokaku Rivoli, gdi su čitav red kuća pogorili od torna S. Jakova do varoške kuće, koja u rovinama leži, ta kuća koja je kuncem 18 vika gledala silnu krv francusku po okrutnosti Marata, i silodžie Robspiera, sad leži do zemlje ponižena.

Putnici prije godinah smatrali se za srićne ako im je svoja svakojakom umitnošću nakićena nidra razkrlila; isti sad dolaze da je po divijoj ruki naruženu gledaju. Srića po Francuse, ako su strašne njezine rovine nekrštene strasti od Boga odkrenjenih ljudi zakopale! Neizbrojene kuće i svitli dućani u sokaci koji vode grobljama Montmarare i Perla Ches okrutne rane pokazivaju, al najviše onaj de la Roquet gdi su na osvetu zarobljeni s arcibiskupom popove i drugu nevinu gospodu usmrtili. Krasan spomenik pobjeda Napoleonskih Vandome ne svraća više na svoj trg silne putnike. Toga su svalili, i razneli. Onaj juliuske revolucie ostao je čvrst na svojih nogu, al su ga tanctom na mnogih mistih ranili. U okolišu mnogo je rovina, al najviše je na putu koji od Versailles vodi izpod tvrđjave Montvalerien, gdi su žalostni ostanci pruski nasrćanja, i povlaćenja komunističkog na Mont-Martre, gdi je jedna stara vitrenjača, La Gallette, historičko ime sebi stekla, buduć da je vodja kommune pariške ondud prigledo svoju vojsku i najjače topove imao. U S. Denisu nagrdjena je jedna lipa nova crkva, al varoš nije popaljena. Srića što je kaptulska crkva zaštedjena, jel u njoj leže mnogi vladari francuski, i grobovi su im s plemeniti spomenici označeni, a i crkva je jedna od najkrasniih gothičkih. S polja i iz nutra sad ono mnogim troškom naknadjaju, što je starina vrmena izila. Istina da je mnogo štete načinjeno; ko bi procinio samo slike koje su u Louvri izgorile.

Al kako su Francesi latili se zidjanja i popravljajnja, to je temeljna nada, da će za 10 godina Pariza oblik još većma no što je bio ukrasiti. I inostranom led prodje kroz srce kad u S. Denisu i Amiensu opazi prusku vojsku koja će skoro odputovati, a kamo li Francusom, koji sebe za najslavnii narod smatraju. Ridko je u Parisu vesela čovika viditi. Gospoje po svoj Franceskoj crno su obukle, još i po južnoj strani, gdi su malo veselii, buduć Prus do njih nije dopro. Vidi se na njima, da će im teško pasti zauzdat osvetu po razboritosti.

Francuska neima takve dobre zemlje ko što je ona u Magjarskoj al ima veoma lipo obradjene u Normandii, Bretagnii. Kad odstupiš od mora kuda dopire pisak, naći ćeš veoma plodne zemlje košto i oko Dižona, Makona i Lyona. U Burgundii počimaju se visoke planine, koje Franceskoj daju oblik švajcarski i svakog sata sve lipše i lipše prostore razvijaju.

Francuska ima silne vinograde, koji radjaju crve-

no i bilo vino. To nije tako jako ko srimsko i magjarsko, al je pitko, i poklem su Francesi izučili ukus inglezki, zato mloge novce inglezke za vino sabiraju odtud svake godine, buduć ume svoja vina po njihovom ukusu opraviti. Nikoji su pokušali i naša vina u Inglezku unositi, al žali bože što neposidujemo takvih proizvođitelja, koji bi hteli smatrati ukus ljudih kojima bi želili svoja vina po dobre novce prodati, i što neimamo trgovacah koji s robom nebi i narodno poštenje prodavali. Nezgoda naša što smo u ovoj struki židovsku narav primili, i mislimo, da je trgovina po svojoj naravi s varkom skopćana što je najveća varka, buduć je sa štetom narodnog gazdaluka sjedinjena. Kako bi po nas i koristno i lipo bilo, da u londonsko neprigledano stovarište naša vina, našu konaplju uvezemo, pod Magjarskim i Hrvatskim barjakom, al tamo triba nauk i poštenje. Valja se dakle mnogo znojiti i truditi da onaj naknadimo, a ovo u trgovačkim obziru popravimo. Oma će biti novaca, jel će biti poštene veresie.

Friburg, miseca Kolovoza. Iz Francuske unišli smo u Švajcarsku koja se već u staro vrime od spajinskog gospodstva oprostila. U ovoj državi je najprije ogranilo sunce slobodna čovika na slobodnoj zemlji. Tu su u prastarom vrimenu gospodovali Rimljani, posli francuski i nimački gospodari, pa u jeziku je razdijeljena Švajcarska na tri strane: na francuski talianski i nimački narod, kako se sastije s imenovani veliki narodi.

I tu se uvalio razdor virski, al posli mnogih bojeva uvidili su da je bolje izmirite se, i poklem po viri nemogaše skopćani ostati, barem u slobodi se sjediniti. Švajcari kako su po jeziku, isto su i u obliku razdijeljeni, al sviuh srce je jednom slobodom i ljubavom svoje domovine nadahnjeno.

Ko dvoji da je Bog tako stvorio čovika da živi slobodan na slobodnoj zemlji, taj neka dojde u Švajcarsku pak će se osvidočiti, da sloboda po najkraćim i najpogodniiu putu vodi čovika izobraženju duše i pobožnosti kršćanske. Duša im je mirna ko voda onih krasnih jezera, okolo kojih su svoje lipe varoši pomećali, a srce im hrabro i snažno ko one silne planine, koje svoje vrhovo u njihovoj lipoj domovini čak u oblake dižu, gdi se čovičjem oku prikrivaju, ko gospojice koje svoje zeleno lice koprinom zakrivaju. Svudan kudan se jezera razlivaju imaš gradove ko palače u nakićene bostane postavljene. Na južnoj strani imadu lipih vinograda, koji mnogo bilog i dobrog vina radjaju. Žita naravno toliko neženju koliko Švajcarska potroši, al premda mnogo brašna iz Magjarske izvozi, ipak lipšim kruhom se hrane nego mi Magjari. Mi se trudimo, žuljeve natiravamo pak najviše kokuruzni i ječmeni kruh jidemo. Premda se znanost i obrtnost nije kod nas tako ustanila ko u Švajcarskoj, oni svoje gvozdje u silnie strojeve pritvore, dok mi jedva do tog dotiramo da naše žito u brašno sameljemo i tako barem mekinje i osivke zaštedimo. Mnogo valja još kod nas učiti, da uvidimo, da u tom neima dobitka što ubrljanu vunu i djubravu ranu na vašar nosimo, jel time najzgodniiu prigodu židovu nabavljamo, da nam cinu s varkom može pobiti.

Švajcari mnogu marvu odgojavaju, jel u dolinah kudan teku potoci, i rike, imadu silne livade, i na planinama pašnjake. Njihovo maslo je glasovito. Iz mlika ga znadu do kapčice izmesti, a iz sira svu surutku izciditi. Švajcarski sirci po svem svitu su poznati. Novac silan

primaju za ovaj poljodilci, a obrtnici za rukotvorje i najviše strojeve, a varošani od putnika, koji po više mjeseci pribivaju u njihovih lipih palatah na obali jezerah u srid krasnih vrtovah zidjanih. Novac taj sabira se po trgovini i priko sve Švajcarske se razliva ko po žilam krv. Kad ovo čovik razmatra onda se nečudi što samo u jednom gradu Genfu ima 80 takvih familia koje miliune priko svojih rukuh primeću.

Kuda se god okreneš po Švajcarskoj zemlji, svagdi nailaziš na učene ili bogate Amerikance, Ingleze, Francuse i Nimce.

Nebi zgoreg bilo da i naši učeni i bogati barem jedan dio potroše onih novacah na mudro obradjenoj, na ukvašenoj zemlji inostranoj, gdi je ne samo mnoga prigoda za izobraženje srca i uma, već i na zabavu kojom se tilo okripi, a duša razveseli — dočim mnogi silne novce u krčmama na štetne stvari troše, gdi se zatupljava pamet, okorenjiva srce, tilo mori, a duša vene.

Stari Rodoljub.

R A Z N E V I S T I.

— U Beču još nikako nemogu doći do žudjenog sporazumljenja glede sadržaja carskog otpisa na česki sabor. Ministar Andrašy, koga su pozvali, da u ovome važnom pitanju vića, još jednako nije stigao u Peštu. Dok su jedni listovi već i sadržaj počeli saopćivat budućeg carskog otpisa, drugi sad pako jako tvrde, da će se Česi još za dugo vrime boriti za svoja prava. Govori se, da je među ostalim teškoćama i ta naišla, po kojoj ministar Andrašy zahtiva, da se u otpisu odvažno očituje, da Česka nema pravo svoje odobrenje vrhu austro-ugarske nagodbe izraziti kao što je to u temeljnim člancima činila. Hohenvart opet želi da se ovo u otpisu ne spomigne. Ovo je ležaj u kratko Austrije.

— U Pešti sastao se jedan odbor, kojem je zadaća pogriške sadanjeg sudbenog civilnog postupka izpravit i jedan kriminalni postupak ustanoviti.

— U Francuskoj napreže se stranka bivšeg cara, da narod pobuni. Knez Napoleon unišao je u zemlju francusku buduć da mu to tamošnja vlada nije htela jel nije smila zabraniti. No na jednom mistu tako se uzrujao narod protiv kneza, da su vojnici morali se umišati, da se knez neiztuče.

— U adresi, kojom je kranjski sabor završio svoja zasidanja, iste se pravo samoopredeljivanja u pogledu zakonodavstva i uprave; nadalje se moli, da se slovensko pleme u onim krajevima, gdi zajedno sa talijanskim i nimačkim plemenom živi, stavi pod zaštitu onakva zemaljskoga zakona, kakav je od prilike vlada pridložila českomu saboru.

— U dalmatinskoj adresi se opet izražava želja, da bi se sazvali zastupnici hrvatski i slavonski, da se dogovaraju sa zastupnicima dalmatinskim o pridruženju Dalmacije.

— Juče se ovde započela biskupijska skupština, koja će među ostalima i o poboljšanju stanja kapelana vićati.

TRGOVINA I OBRTNOST.

* Subatica 20. Listopada (u petak). Danas dva važna pitanja zanimaju naš trgovački svit. Prvo je

kriza — pokret — politički s onu stranu Litave — drugoj polovini naše monarkije — dali da se dade českomu narodu ono pravo koje i drugi narodi uživaju, kao: Nimci i Magjari ili ne? Ako se popusti Česima i dase njima cilo ustavno pravo, onda će dy Nimci biti svuda protivni. Ako se opet ne popusti Česima, onda će opet oni biti ne zadovoljni. Ko tu onda može da kaže, kako je najbolje?

Idemo da vidimo!

Drugo je pitanje, oskudnost novca (Geldnoth) sa kojim magadi već od više nedilja naša trgovina. Tek u posljednje je doba ništo malo popustila potriiba na novcu, jer se i obadve vlade, ona u Beču i ova u Pešti brinu, kako da popune onu prazninu u trgovačkome svitu, bez čega ova ne može ostati, a to je „sritstvo novaca“. Kažu da je ovoj oskudnosti novca mlogo doprinela Pruska, pošto ona iz Francuske dobiven zlatan i srebrn novac na polje ne izdaje i u svit ne pušta, što je vrlo ne smisleno od Pruske; jer novac je zato, da se s' njime radi i promet čini, a kad novac u blagajni ili kovčegu leži, to je naravno da onda nikakovog priploda ne nosi i sve što je veća svota tu, time je postepeno — successive — i veća šteta. Vidićemo dakle, šta hoće sa otim taj mudri ali ujedno i vrlo lukavi Bismarck.

U pogledu rane možemo reći, da ova nepristano u cini skače. Danas je sva rana kod nas skuplja bila. Žito je 5 fr. 50—75 nov. raž 3 fr. 50 nov. ječam 2 fr. 40 nov. zob 1 fr. 60—70 n. kukuruz stari 3—3 fr. 20 nov. kukuruz novi 2 fr. 40 nov. požunac, kukuruz u klipovima 70 nov. mirica-vika.

Cinjenik peštanski 21-og Listopada. Cina vune zbog malog prometa nije točno označena. Na vunu arcibiskupa egranskog nagodba je ugovorena po 140 fr., a na vunu gjurskog kaptula po 110 fr. Vuna tvorinarski prana 152—180 fr. — Svinji iz Magjarske i iz Srbije 28—29 n., za iznos 29—29½ n. — Mast sa sudom 36⅔ fr., brez suda 33½ fr. — Šlanina 32½—33½ fr. — Šljive iz Bosne u sudu 13—14¼ fr., u džaku 13 fr.; iz Srbije u sudu 12 fr. — Pekmez 11¼—11½ fr.

CINA RANE. Pešta, 21-og Listopad. Čisto žito banatsko: 81 fnt. 6 fr. 35—45 nov., 87 fnt. 7 fr. 15—20 n. tisansko, peštansko, stol.-biogr.: 82 fnt. 6 fr. 40—50 n., 87 fnt. 7 fr. 20—25 n.; — bačvansko: 83 fnt. 6 fr. 35—45 nov. 84 fnt. 6 fr. 75—85 nov. — Raž 78—79 fnt. 3 fr. 90—95 nov. — Ječam 68—70 fnt. 2 fr. 65 n. — 3 fr. — Zob 45—48 fnt. 1 fr. 95 nov. 2 fr. — Kukuruz, požunac 80 fnt. 3 fr. 90 n. — 4 fr. 5 n. — Uzimajuć fnt. polag djumr. maže.

Baja, 21-og Listopad Čisto žito: 83 fnt. 6 fr. 20 n. Napolica 78 fnt. 4 fr. 40 n. — Raž 76 fnt. 3 fr. 80 n. — Ječam 66 fnt. 2 fr. 60 n. — Zob 45 fnt. 1 fr. 80 n. — Kukuruz 90 fnt. 3 fr. 40 nov., sve po požunac.

Visina vode dunavske.

Pešta 23-og Listop.: 3' 8" nad 0.
Požun 22-og Listop.: 3' 1" nad 0.

Poruke uredništva.

Subatica: * Dobili smo vaša pisma. Naloga će vam se izvršiti. — Š. Što brže pošaljite i ostale. — Katjmar: K. Uvrstiće se al s prominom.